

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beaty Miničovej a členiek senátu JUDr. Ivany Izakovičovej a Ľubomíry Kúdelovej, v právnej veci žalobcu: **R. S., spol. s r. o., P.**, IČO: X., zastúpeného advokátom JUDr. M. K., G. proti žalovanému: **Ing. P. S., r. č. X., R.** zastúpeného **Š. & P., s. r. o., S. o zaplatenie 186 586,67 EUR (5 621 110,-- Sk) s príslušenstvom zo zmenky**, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. októbra 2010 č. k. 7 Cb 16/2003-143, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. októbra 2010 č. k. 7 Cb 16/2003-143 **p o t v r d z u j e .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zrušil zmenkový platobný rozkaz vydaný Krajským súdom v Bratislave sp. zn. 50 RZm 153/2002 zo dňa 28. 06. 2002 a uložil povinnosť žalobcovi zaplatiť žalovanému náhradu trov konania 13 159,60 Eur.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal vydania zmenkového platobného rozkazu, ktorým by súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 621 110,-- Sk s úrokom 6% ročne od 16. augusta 2000 do zaplatenia na základe toho, že žalovaný vystavil dňa 18. apríla 2000 vlastnú zmenku v prospech žalobcu s doložkou „bez protestu“ a so zročnosťou k 15. augustu 2000. Súd po predložení originálu zmenky

28. 06. 2002 vydal zmenkový platobný rozkaz. Proti zmenkovému platobnému rozkazu podal žalovaný v zákonnej lehote námietky, v ktorých namietal, že ako fyzická osoba nepodpisoval žiadnu zmluvu ani dohodu o ručení na zaplatenie dlhu voči žalobcovi, žalobca ho ani nevyzval na úhradu dlžnej sumy a dlžníkom žalobcu je spoločnosť B., s. r. o., ktorá sídli v Rimavskej Sobote. Tvrdil, že došlo k zámene konateľa spoločnosti a jeho fyzickej osoby, pretože zmenky nevystavil ako fyzická osoba, ale ako konateľ spoločnosti B., s. r. o., a preto len táto spoločnosť môže byť dlžníkom žalobcu. Ďalej namietal, že voči nemu žalobca nemá žiadnu pohľadávku, t. j. žiadny kauzálny vzťah medzi ním a žalobcom nejestvuje a zmenka bola vystavená ako zabezpečovacia. Súd prvého stupňa mal za zistené, že žalovaný v čase vystavenia zmenky bol konateľom s. r. o. B. a žalobca mal s touto spoločnosťou uzavretú kúpnu zmluvu JJ./3./99 z 15. 11. 1999 na predaj a kúpu semena jarného jačmeňa. Závazok zo zmluvy a záväzok zo zmenky spoločnosť B., s. r. o., uznala listom z 22. 09. 2000 a nie žalovaný, ako nesprávne tvrdí žalobca. Žalovaný toto podanie podpísal ako konateľ spoločnosti. Súd prvého stupňa dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania nejestvoval kauzálny vzťah teda, že žalovaný svoje tvrdenie v námietkach preukázal, a preto zmenečný nárok majiteľa zmenky nie je odôvodnený. Sporná zmenka bola vystavená na zabezpečenie pohľadávky obchodnej spoločnosti a nie je dosť dobre mysliteľné, aby reprezentant (konateľ) spoločnosti, ktorý zmenku i sám podpísal ako aval, ju podpíše i za vystaviteľa ako fyzická osoba. Skutočnosť, že žalovaný je konateľ spoločnosti, vedel i žalobca, a preto ani osoby, konajúce za žalobcu, nemohli na vec inak nazerať bez toho, aby to bolo na zmenke uvedené, že žalovaný zmenku podpísal na mieste vystaviteľa ako konateľ spoločnosti a ako fyzická osoba zmenku avaloval.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že v konaní úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok a náhradu trov právneho zastúpenia.

Proti tomuto rozsudku sa včas odvolal žalobca, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť a zmenkový platobný rozkaz ponechať v platnosti v časti 177 878,80 Eur a v časti 8 707,86 Eur platobný rozkaz zrušiť. V odvolaní uviedol, že zmenka, vystavená žalovaným, mala zabezpečovať nároky žalobcu voči spoločnosti B. z kúpnej zmluvy, z ktorej spoločnosti B. vyplývala povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 586,67 EUR (5 621 110,-- Sk) za dodaný tovar. Spoločnosť B. z tejto sumy žalobcovi po vystavení zmenky uhradila dňa 20. 04. 2000

sumu 3 319,39 EUR (100 000,-- Sk) a dňa 20. 07. 2000 sumu 1 659,70 EUR (50 000,-- Sk). Následne v exekúcii, ktorá bola voči žalovanému zastavená, bola vymožená suma 3 728,78 EUR, ktorá bola poukázaná na účet žalobcu dňa 06. 12. 2010. Celková dlžná suma zo zmenky je teda 177 878,80 EUR (5 358 776,73 Sk). Žalovaný bol v čase podpisu tejto kúpnej zmluvy, rovnako aj v čase vystavenia vlastnej zmenky v prospech žalobcu, jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti B., a teda nielen že vedel o aktuálnej finančnej situácii v spoločnosti B. a o stave jej pohľadávok a záväzkov, ale mohol ich aj aktívne ovplyvňovať, a to tak v prospech, ako aj na úkor žalobcu. Keďže spoločnosť B. svoj záväzok z kúpnej zmluvy neuhradila, musel žalobca pristúpiť k opatreniam, cieľom ktorých bolo zabezpečenie nároku žalobcu na úhradu záväzku spoločnosťou B. Takýmto opatrením bolo vystavenie vlastnej zmenky žalovaným, Ing. P. S., ako fyzickou osobou v prospech žalobcu. Žalovaný preto vystavil zmenku ako fyzická osoba, ako určitú zábezpeku vymoženia pohľadávky žalobcu z majetku žalovaného v prípade, ak by takéto uspokojenie z majetku spoločnosti B. nebolo možné. Poukazuje na to, že vôľa strán, ktorá nebola premietnutá do zmenkovo – právneho úkonu, je irelevantná a nemožno na ňu prihliadať. Na druhej strane uznanie záväzku je jednostranný právny úkon, ktorý nevyžaduje splnenie prísnych formálnych náležitosti tak, ako je tomu pri zmenke, a preto žiadne skutočnosti (krajský súd vychádzal z uznania záväzku zo dňa 22. 09. 2000, podpísaným konateľom spoločnosti B., že záväzok na zaplatenie dlhu zo zmenky existoval medzi žalobcom a spoločnosťou B.) uvedené v jednostrannom právnom úkone nemôžu mať vplyv na platnosť zmenky. Vlastná zmenka je vystavená a zároveň avalovaná Ing. P. S. ako fyzickou osobou. Okrem svojho mena a adresy uviedol tiež svoje rodné číslo, ktoré je typickým identifikačným znakom fyzickej osoby.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu po výzve súdu, doručenej žalovanému, resp. jeho právnomu zástupcovi dňa 08. 02. 2011, písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a po prejednaní odvolania bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 17 zák. č. 191/1950 Zb., Zmenkového a šekového zákona (ďalej len ZŠZ), kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho

vlastných vzťahoch k výstavcovi alebo predchádzajúcim majiteľom, ibaže majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.

Podľa ust. § 30 ZŠZ zaplatenie zmenkovej sumy alebo jej čiastky možno zabezpečiť zmenkovým rukojemstvom. Túto zábezpeku môže poskytnúť tretia osoba, ale i ten, kto zmenku už podpísal.

Podľa ust. § 31 ods. 1, 2, 3 ZŠZ rukojemstvo napíše sa na zmenku alebo na privesok. Rukojemstvo sa vyjadruje slovami „ako ručiteľ“ alebo doložkou rovnakého významu; ručiteľ ho musí podpísať. Holý podpis na líci zmenky platí za rukojemstvo, ak nejde o podpis zmenečníka alebo vystaviteľa.

Z predloženej zmenky správne súd prvého stupňa zistil, že žalovaný Ing. P. S. vystavil vlastnú zmenku v prospech žalobcu s doložkou „bez protestu“ so zročnosťou k 15. augustu 2000, ktorá spĺňa náležitosti ust. § 75 ZŠZ. Z obsahu vystavenej zmenky vyplýva, že žalovaný zmenku duplicitne podpísal na líci zmenky na mieste, kde pri zmenke býva akcept dlžníka a pri cudzej zmenke, kde býva podpis avala. Súd prvého stupňa v konaní, v ktorom je predmetom zmenkový vzťah, správne skúmal námietku žalovaného o neexistencii kauzálneho vzťahu a zistil, že medzi vystaviteľom zmenky a žalobcom nie je žiaden kauzálny vzťah. Odvolací súd dospel k záveru, že pokiaľ vlastnú zmenku vystaviteľ podpísal menom, priezviskom, s uvedením svojho rodného čísla a adresou bydliska, podpísal zmenku ako fyzická osoba, nie ako konateľ spoločnosti. Žalovaný v čase vystavenia zmenky bol konateľom spoločnosti B., s. r. o. a žalobca mal s touto spoločnosťou uzavretú kúpnu zmluvu zo dňa 15. 11. 1999 na predaj a kúpu semena jarného jačmeňa č. JJ./3./99. Žalovaný tvrdil v námietkach neexistenciu kauzálneho vzťahu so žalobcom, ktoré tvrdenie žalobca v konaní nevyvrátil. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebol zistený a preukázaný kauzálny vzťah medzi vystaviteľom vlastnej zmenky, t. j. žalovaným a žalobcom (napr. kúpna zmluva, príp. ručiteľská zmluva, zmluva záložná, zmluva o zriadení záložného práva a iné možnosti zabezpečenia záväzkov), nie je právne možné uplatniť dôvodne zmenečný nárok a pokiaľ nie je možné uplatniť s úspechom z uvedených dôvodov zmenečný nárok, nemožno na tomto právne neexistujúcom základe uplatniť s úspechom ani nárok ručiteľský zo zmenky, hoci aj ručiteľský záväzok zo zmenky musí spĺňať tiež formálne zákonom stanovené podmienky (citovaný § 31 ZŠZ).

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 1 a § 224 ods. 1 O. s. p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania, pretože v odvolacom konaní žalovanému trovy konania nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 13. októbra 2011

JUDr. Beata Miničová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová